RETTENS DOM (Tredje Afdeling)
27. november 1991 *

I sag T-21/90,

Günter Generlich, forhenværende tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, bosat i Bruxelles, ved advokaterne Marcel Slusny og Olivier Slusny, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent J. Griesmar, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos R. Hayder, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om annullation af Kommissionens afgørelse af 1. august 1989 om fastsættelse af sagsøgerens alderspensionsrettigheder, for så vidt som pensionen herved beregnes på grundlag af grundlønnen for lønklasse B2, løntrin 8; subsidiært, at Kommissionen tilpligtes at erstatte det tab, som sagsøgeren hævder at have lidt som følge af afgørelsen,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, B. Vesterdorf, og dommerne A. Saggio og C. Yeraris,

justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 18. september 1991,

* Processprog: fransk.

afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1 Sagsøgeren, der er født den 28. maj 1925, tiltrådte tjenesten ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber den 6. januar 1959 som bogholderimedhjælper. Hans indplacering blev ændret til lønklasse C1 med virkning fra den 1. januar 1962, og han steg senere til lønklasse B3 og derefter til B2, i hvilken han den 1. december 1981 befandt sig på løntrin 8.

2 Den 24. januar 1986 indgav sagsøgeren ansøgning om at blive omfattet af en foranstaltning om udtræden af tjenesten i henhold til bestemmelserne i Rådets forordning (EKSF, EØF, Euratom) nr. 3518/85 af 12. december 1985 om indførelse af særlige foranstaltninger vedrørende tjenestemænds udtræden af tjenesten i De Europæiske Fællesskaber i anledning af Spaniens og Portugals tiltrædelse (EFT L 335, s. 56, herefter benævnt »forordningen«).

3 Ved afgørelse af 3. marts 1986 blev han forfremmet til lønklasse B1 med virkning fra den 1. februar 1986, og han blev placeret på løntrin 4 i den pågældende lønklasse med anciennitet på løntrinnet fra den 1. juli 1984. Følgelig steg sagsøgeren den 1. juli 1986 til løntrin 5 i samme lønklasse.

4 Ved skrivelse af 25. juni 1986 fik sagsøgeren meddelelse om, at hans ansøgning var blevet imødekommet, hvorefter han udtrådte af tjenesten den 1. oktober 1986.

5 Fra dette tidspunkt oppebar han den månedlige godtgørelse, der er fastsat i forordningens artikel 4, stk. 1. Godtgørelsen blev udbetalt med et beløb svarende til 70% af grundlønnen i lønklasse B1, løntrin 5, der svarede til hans indplacering pr. 30. september 1986.

6 Sagsøgeren modtog den månedlige godtgørelse indtil den 1. marts 1989, på hvilket tidspunkt han opfyldte »de betingelser, der giver ret til alderspensionens maksimumsbeløb«. Ifølge forordningens artikel 4, stk. 2, ophørte hermed udbetalingen af godtgørelsen. Den 1. marts 1989 havde sagsøgeren i alt 35 pensionsgivende tjenesteår, heri medregnet de »nye pensionsgivende år«, han havde erhvervet i det tidsrum, i hvilket han havde oppebåret godtgørelsen, jf. forordningens artikel 4, stk. 7.

7 Ved afgørelse af 1. august 1989, som blev meddelt samme dag, overgik sagsøgeren til alderspension med virkning fra den 1. marts 1989. Samtidig fik han tilstillet en opgørelse over sine pensionsrettigheder, som viste, at det pensionsbeløb, der skulle udbetales ham, ville blive beregnet efter grundlønnen i lønklasse B2, løntrin 8.

8 Den 4. oktober 1989 indgav sagsøgeren i henhold til artikel 90, stk. 2, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«) en klage over afgørelsen af 1. august 1989. Heri krævede han, at afgørelsen blev tilbagekaldt og erstattet af en ny afgørelse, der ikke opgjorde hans pensionsrettigheder på grundlag af lønnen i lønklasse B2, løntrin 8, men på grundlag af lønnen i lønklasse B1, som han hævdede at have været indplaceret i i mere end et år, da han blev pensioneret.

9 Til støtte for klagen gjorde han gældende, for det første, at den anvendte opgørelsesmetode måtte være i strid med bestemmelserne i vedtægtens artikel 77 og i forordningens artikel 4, stk. 7, og for det andet, at administrationen havde tilsidesat sin omsorgspligt i forhold til ham.

10 Den 22. januar 1990 afviste Kommissionen klagen, hvilket sagsøgeren fik meddelelse om den 30. januar 1990 ved notits fra generaldirektøren for personale og administration. Heri anføres det, at sagsøgeren på det tidspunkt, da han forlod

tjenesten, ikke i lønklasse B1, løntrin 5 eller 4, havde optjent en anciennitet på mere end et år, og at han — uanset at forordningens artikel 4, stk. 7, tildeler den tjenestemand, som er omfattet af en foranstaltning vedrørende udtræden af tjenesten, nye pensionsgivende år i det tidsrum, i hvilket han oppebærer sin godtgørelse — ikke på grundlag af denne forskrift kunne opfylde det tidskrav på et år, som er fastsat i vedtægtens artikel 77, stk. 2.

11 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 20. april 1990 har sagsøgeren herefter anlagt denne sag, hvorunder der nedlægges påstand om annullation af afgørelsen af 1. august 1989 og om erstatning for det tab, sagsøgeren hævder at have lidt herved.

12 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse, ligesom den samtidig har opfordret De Europæiske Fællesskabers institutioner til at redegøre for deres administrative praksis med hensyn til de nye alderspensionsrettigheder, som gives i henhold til forordningerne om foranstaltninger vedrørende »udtræden«.

13 Rådet, Revisionsretten, Domstolen og Parlamentet besvarede Rettens opfordring ved skrivelser henholdsvis af 18. juli, 2. august, 20 august og 9. september 1991. Domstolen og Revisionsretten bemærker, at de endnu ikke har haft lejlighed til at fastlægge en administrativ praksis, mens det fremgår af Rådets og Parlamentets svar, at administrativ praksis dér er forskellig, idet Rådet anvender Kommissionens løsning og Parlamentet sagsøgerens løsning.

Parternes påstande

14 I stævningen har sagsøgeren nedlagt følgende påstande:

1) Kommissionens den 1. august 1989 trufne afgørelse, hvorefter sagsøgeren ikke omfattes af vedtægtens artikel 77 og af forordningens artikel 4, stk. 7, annulleres.

2) Det fastslås, at Kommissionen har begået en fejl, da den har tilsidesat såvel den omsorgspligt, der påhviler den, som princippet om beskyttelsen af den berettigede forventning, idet den ikke har sørget for at meddele sagsøgeren, at han ifølge Kommissionens opfattelse kun har ret til pension som tjenestemand i lønklasse B2 og ikke i lønklasse B1.

3) Følgelig tilpligtes Kommissionen at betale erstatning svarende til forskellen mellem den pension, sagsøgeren ville have modtaget, såfremt den var blevet beregnet under hensyn til hans indplacering i lønklasse B1, og det pensionsbeløb, som Kommissionen har tildelt på grundlag af hans indplacering i lønklasse B2; forskellen andrager 50 000 BFR, hvilket beløb sagsøgeren forbeholder sig ret til at ændre under sagen.

4) Sagsøgte tilpligtes at betale renter på 8% fra den 1. marts 1989.

5) Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

15 I replikken har sagsøgeren ændret formuleringen af påstandene, som nu har følgende indhold:

1) Kommissionens den 1. august 1989 trufne afgørelse, hvorefter sagsøgeren ikke omfattes af vedtægtens artikel 77 og af forordningens artikel 4, stk. 7, annulleres.

2) Såfremt ovennævnte afgørelse annulleres, anvendes EØF-Traktatens 176.

3) I så fald dømmes Kommissionen til at efterbetale sagsøgeren de vedrørende de månedlige pensionsbeløb skyldige beløb og fremtidig det nævnte beløb, således som det er blevet beregnet af Kommissionen i svarskriftet (s. 11, sidste afsnit, højre kolonne).

4) Det fastslås, at Kommissionen har begået en fejl, da den har tilsidesat såvel den omsorgspligt, der påhviler den, som princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, idet den ikke har anerkendt sagsøgerens rettigheder, hvorefter hans pension skal beregnes på grundlag af lønnen i lønklasse B1, løntrin 5.

5) Følgelig tilpligtes Kommissionen at betale erstatning svarende til forskellen mellem det pensionsbeløb, som ville være blevet udbetalt sagsøgeren, såfremt det var blevet beregnet under hensyn til hans indplacering i lønklasse B1, løntrin 5, og det beløb, Kommissionen har tildelt ham på grundlag af hans indplacering i lønklasse B2, løntrin 8; forskellen andrager 1 BFR, hvilket beløb sagsøgeren forbeholder sig ret til at ændre under sagen.

6) Kommissionen tilpligtes at betale ham renter på 8% fra den 1. marts 1989 af de beløb, der tilkendes ham.

7) Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

16 I retsmødet har sagsøgerens repræsentant præciseret, at påstand 4 og 5 i replikken er blevet nedlagt for det tilfælde, at Kommissionens afgørelse ikke annulleres.

17 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Spørgsmålet om sagens omkostninger afgøres efter gældende regler.

Realiteten

18 Til støtte for annullationspåstanden har sagsøgeren som første anbringende gjort gældende, at vedtægtens artikel 77 og forordningens artikel 4, stk. 7, er overtrådt. Til støtte for erstatningspåstanden har han som andet anbringende gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af omsorgspligten og af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning.

19 Før der redegøres for parternes argumentation, finder Retten det hensigtsmæssigt at nævne de forskrifter, der er den retlige ramme for nærværende sag.

20 Vedtægten, som i kapitel 3 regulerer tjenestemænds pensionsordning, fastsætter i artikel 77, stk. 2, følgende:

»Den maksimale pension udgør 70% af den sidste grundløn i den sidste lønklasse, i hvilken tjenestemanden har været indplaceret i mindst ét år. Den tilkommer tjenestemanden efter 35 pensionsgivende tjenesteår, udregnet på grundlag af bestemmelserne i artikel 3 i bilag VIII. Hvis antallet af pensionsgivende tjenesteår er mindre end 35, nedsættes den ovennævnte maksimale pension i forhold hertil.«

21 Ved forordningens artikel 1 bemyndiges EF-institutionerne til at træffe foranstaltninger til, at tjenestemænd, som er fyldt 55 år, kan udtræde af tjenesten »i tjenestens interesse og for at opfylde de behov, som Spaniens og Portugals tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber medfører«.

22 I øvrigt bestemmer forordningens artikel 4, stk. 1 og 7, følgende:

»1. Tjenestemænd, der udtræder af tjenesten i medfør af de i artikel 1 omhandlede foranstaltninger, har ret til en månedlig godtgørelse svarende til 70% af den ved udtræden af tjenesten oppebårne grundløn i overensstemmelse med de pågældendes lønklasse og -trin, som fremgår af den løntabel i vedtægtens artikel 66, der er gældende fra den første dag i den måned, for hvilken godtgørelsen skal udbetales.«

»7. I det tidsrum, i hvilket den forhenværende tjenestemand har ret til godtgørelsen, erhverver han fortsat nye alderspensionsrettigheder på grundlag af den løn, der svarer til hans lønklasse og løntrin, såfremt han i samme tidsrum har indbetalt det i vedtægten fastsatte bidrag, beregnet på grundlag af denne løn; den samlede pension kan dog ikke overstige det i vedtægtens artikel 77, stk. 2, fastsatte maksimumsbeløb. Ved anvendelse af artikel 5 i bilag VIII til vedtægten og artikel 108 i den tidligere personaleordning for EKSF anses han for at have gjort tjeneste i det pågældende tidsrum.«

Det første anbringende om tilsidesættelse af vedtægtens artikel 77 og forordningens artikel 4, stk. 7

23 Sagsøgeren, som i stævningens »sagsfremstilling« redegjorde for de omstændigheder, som ligger til grund for tvisten, begrænsede sig derefter til at fremlægge dette første anbringende uden at uddybe det, idet han dog forbeholdt sig at forklare mere detaljeret om de faktiske og retlige forhold i replikken.

24 Sagsøgte har i svarskriftet anført, at en så vag henvisning til forordningsreglerne, som ikke er ledsaget af et minimum af argumenter, ikke opfylder kravene i artikel 38, stk. 1, litra c), i Domstolens procesreglement, hvorefter en stævning skal indeholde »en kort fremstilling af søgsmålsgrundene«. Ifølge sagsøgte bør det første anbringende derfor afvises fra påkendelse under hensyn til, at sagsøgte ikke har

haft mulighed for at tage stilling til dette realitetsanbringende inden afgivelse af svarskrift, og sagsøgte er således delvis blevet afskåret fra at tage effektivt til genmæle. Til støtte for formalitetsindsigelsen henviser sagsøgte til Domstolens domme af henholdsvis 14. december 1962 (forenede sager 46/59 og 47/59, Sml. 1954-1964, s. 337) og 14. maj 1975 (sag 74/74, CNTA mod Kommissionen, Sml. s. 533).

25 I replikken har sagsøgeren gjort gældende, at han både i klagen og i stævningen har redegjort for sagens faktiske omstændigheder og de retlige anbringer hver for sig, hvilket ikke kunne efterlade nogen tvivl om indholdet af hans argumentation. Da ansættelsesmyndigheden afviste hans klage ved en detaljeret afgørelse, var den overhovedet ikke i tvivl om tvistens genstand og om indholdet af den argumentation, som blev fremlagt i klagen, og som blev gentaget i forbindelse med det første anbringende i stævningen.

26 Herefter har sagsøgeren uddybet sit første anbringende. For det første anfører han, at det problem, som rejses i sagen, er opstået ved, at han, som alle tjenestemænd, der er omfattet af en foranstaltning om udtræden, befandt sig i en mellemstilling, som hverken var aktiv tjeneste, jf. vedtægtens artikel 35, litra a), eller tjenestemand på alderspension. Selv om alderspensionens maksimumsbeløb, jf. herved vedtægtens artikel 77, stk. 2, er fastsat til 70% af den sidste grundløn i sidste lønklasse, i hvilken tjenestemanden har været indplaceret i mindst et år, skal denne indplacering anses for at vare ved i medfør af bestemmelserne i forordningens artikel 4, stk. 7. Ifølge nævnte bestemmelse erhverver den forhenværende tjenestemand fortsat nye alderspensionsrettigheder på grundlag af den løn, der svarer til hans lønklasse og løntrin. Med det forbehold, at tjenestemanden i det tidsrum, i hvilket han har ret til godtgørelsen, har indbetalt det i vedtægten fastsatte bidrag, beregnet på grundlag af denne løn, betragtes nævnte tidsrum som tjenestetid. For det andet gør sagsøgeren gældende, at fællesskabslovgiveren i forordningens artikel 4 har henvist til, at der består en sammenhæng mellem erhvervelsen af nye pensionsrettigheder og indbetaling af bidrag til pensionsordningen. For det tredje finder han, at når man tager institutionernes modstridende fortolkning i sådanne

sager i betragtning, medfører Kommissionens fortolkning af en uklar forskrift en krænkelse af en højere retsregel.

27 I duplikken har sagsøgte på ny taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt det første anbringende kan tages under påkendelse. Sagsøgte har vel ikke vanskeligt ved at forstå, hvad sagsøgeren har villet gøre gældende i klagen — hvilket stiltiende fortsat gøres gældende i retssagen og går ud på, at varigheden af hans indplacering i lønklasse B1 skal beregnes således, at der tages hensyn til det tidsrum, i hvilket han har oppebåret godtgørelsen for udtræden af tjenesten. Sagsøgte gør dog alligevel gældende, at undladelsen af i stævningen at tage stilling til de retlige grunde, der fremlægges i afgørelsen om at afvise klagen, har påført sagsøgte et »handicap« i og med, at sagsøgte først i et senere indlæg har kunnet tage stilling til sagsøgerens argumentation.

28 Med hensyn til spørgsmålet, om anbringendet er begrundet, har sagsøgte påberåbt sig en række argumenter til støtte for den opfattelse, at det tidsrum, i hvilket godtgørelsen udbetales, sætter modtageren i stand til at erhverve alderspensionsrettigheder, hvorimod perioden ikke kan betragtes som tjenestetid med henblik på at opfylde den mindsteperiode på et år, der kræves i vedtægtens artikel 77, stk. 2, for at der kan tages hensyn til sidste lønklasse og sidste løntrin.

29 Kommissionens argumentation kan sammenfattes således. For det første lægger Kommissionen vægt på, at sagsøgeren, efter at være udtrådt af tjenesten den 1. oktober 1986, ikke befandt sig i nogen af de stillinger, som omhandles i vedtægtens artikel 35, og ikke længere havde status som tjenestemand. Han blev »forhenværende tjenestemand«, jf. anvendelsen af dette udtryk flere steder i forordningens artikel 4, og varigheden af hans indplacering i lønklasse B1 blev altså afbrudt, da han udtrådte af tjenesten. For det andet erhverves der ubestrideligt efter hovedreglen i forordningens artikel 4, stk. 7, nye pensionsrettigheder, men nævnte hovedregel indskrænkes ved vedtægtens artikel 77, stk. 2, hvorefter pensionen ikke kan overstige 70% af den sidste grundløn i den sidste lønklasse, tjenestemanden (ikke den forhenværende tjenestemand) oppebar i mindst ét år, før den pågældende udtrådte af tjenesten. Under disse omstændigheder gør den nævnte hovedregel det ikke muligt at tage hensyn til tidsrummet fra den 1. oktober 1986 — den 1. marts 1989, i hvilket sagsøgeren fik udbetalt godtgørelsen, med henblik på at opfylde

den nævnte mindsteperiode på et år. For det tredje kan det tidsrum, der giver ret til godtgørelsen, alene betragtes som tjenesteperiode med henblik på anvendelsen af artikel 5 i bilag VIII til vedtægten og artikel 108 i det tidligere almindelige regulativ for EKSF, således som det udtrykkeligt præciseres i sidste punktum i forordningens artikel 4, stk. 7. For det fjerde må der tages hensyn til den omstændighed, at ingen vedtægtsbestemmelse har indført en sammenhæng mellem størrelsen af bidraget til pensionsordningen på den ene side og pensionsbeløbets størrelse på den anden side. Ganske vist er erhvervelsen af nye pensionsrettigheder rent faktisk betinget af, at den person, som er omfattet af en foranstaltning om udtræden af tjenesten, betaler bidrag, men dette gælder udelukkende med henblik på at opnå flere pensionsgivende år og er ikke udtryk for et princip om, at der er sammenhæng mellem størrelsen af bidragene og størrelsen af pensionen. Endelige bemærker sagsøgte, at sagsøgeren endnu ikke ses at have specificeret den højere retsregel, som han finder tilsidesat i sagen, og som under ingen omstændigheder kan være det påståede princip om, at der er en sammenhæng mellem størrelsen af de indbetalte bidrag og pensionens størrelse.

30 Hvad angår sagsøgtes formalitetsindsigelse vedrørende det første anbringende, skal Retten bemærke, at en stævning bl.a. skal indeholde søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene, jf. artikel 19, stk. 1, i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen og artikel 38, stk. 1, litra c), i Domstolens procesreglement, der finder tilsvarende anvendelse i denne sag vedrørende den skriftlige forhandling.

31 Da der er tale om et annullationssøgsmål, er betingelserne i ovennævnte bestemmelser opfyldt, såfremt stævningen indeholder en præcis fremstilling af de faktiske omstændigheder og retlige anbringender, som dels sætter Retten i stand til at udøve sin judicielle prøvelse vedrørende lovligheden af den omtvistede EF-retsakt, og dels ikke afskærer sagsøgte fra effektivt at tage til genmæle.

32 Forholdet er vel det i denne sag, at fremstillingen af det første anbringende er meget lakonisk, men stævningen indeholder i afsnittet »sagsfremstilling« et til-

strækkeligt antal oplysninger, som præciserer og afklarer, hvori den deri udtrykkeligt påberåbte tilsidesættelse af bestemmelserne i vedtægtens artikel 77 og forordningens artikel 4, stk. 7, består. Desuden havde sagsøgeren ret til at uddybe anbringendet og fremkomme med enhver fornøden nyttig præcisering i replikken, hvilket han da også har gjort (jf. Domstolens dom af 14.5.1975, sag 74/74, CNTA, præmis 4).

33 Herefter må det fastslås, at de påståede mangler ved stævningen ikke har hindret Retten i at udøve sin judicielle kontrol og heller ikke har hindret Kommissionen i effektivt at tage til genmæle, når henses til, at denne, som den i øvrigt selv har erkendt, allerede under klagesagen var i stand til at forstå og afvise sagsøgerens opfattelse vedrørende den nærmere beregning af hans pension. Det forhold, at sagsøgte har valgt først at fremlægge sine argumenter i duplikken, har således ikke kunnet krænke kontradiktionsprincippet.

34 Det fremgår af de ovenstående betragtninger i deres helhed, at sagsøgtes formalitetsindsigelse vedrørende det første anbringende ikke kan tages til følge.

35 Med hensyn til spørgsmålet, om anbringendet kan lægges til grund, må det fremhæves, at det konkrete retlige spørgsmål er, hvorledes man skal fortolke begrebet »nye alderspensionsrettigheder« i forordningens artikel 4, stk. 7. Sagsøgte gør gældende, at begrebet alene tager sigte på pensionsgivende tjenesteår, således at de »nye pensionsrettigheder« er ensbetydende med »nye pensionsgivende år«. Heroverfor gør sagsøgeren gældende, at det tidsrum, i hvilket godtgørelsen udbetales, ikke blot gør det muligt at erhverve nye pensionsgivende år, men også at opfylde den periode på et år, i hvilken tjenestemanden skal have været indplaceret i sin sidste lønklasse og på sit sidste løntrin, for at pensionen beregnes på grundlag af den relevante løn.

36 Retten skal bemærke, at den maksimale pension ifølge vedtægtens artikel 77 beregnes på grundlag af to hovedelementer, dels det antal pensionsgivende tjenesteår, tjenestemanden har tilbagelagt, og dels grundlønnen i hans sidste lønklasse og sid-

ste løntrin. Der er dog visse tidsmæssige grænser for, at disse elementer tages i betragtning. For det første kan der ikke regnes med mere end 35 pensionsgivende tjenesteår, og for det andet skal tjenestemanden i et år have været indplaceret i den lønklasse og på det løntrin, han sidst havde, for at denne grundløn kan tages i betragtning med henblik på pensionsberegningen. Endelig er den maksimale pension, som er fastsat ved disse to elementer, i vedtægten begrænset til 70% af den sidste grundløn, som anvendes ved beregningen af pensionen.

37 Denne principielle ordning modificeres ved forordningens artikel 4, stk. 7, men kun i det omfang, hvori bestemmelsen giver de tjenestemænd, der er omfattet af en foranstaltning om frivillig udtræden, mulighed for at erhverve »nye pensionsrettigheder«. Det skal imidlertid bemærkes, at selv om denne særlige regel udtrykkeligt hjemler erhvervelse af nye pensionsrettigheder, sondrer den ikke mellem de to hovedelementer, som er afgørende for beregningen af alderspensionen, således som disse elementer er blevet defineret ovenfor. Det følger heraf, at det tidsrum, i hvilket den tjenestemand, som er omfattet af en foranstaltning om frivillig udtræden, oppebærer den ved forordningen fastsatte godtgørelse og fortsat indbetaler sit pensionsbidrag, kan tages i betragtning med henblik på såvel at forhøje det antal pensionsgivende tjenesteår, han har erhvervet, med henblik på at opfylde den periode på ét år, hvorunder han skal have været indplaceret i sin sidste lønklasse og på sit sidste løntrin, for at hans pension kan beregnes på grundlag af denne grundløn.

38 Det bemærkes, at for så vidt som forordningens artikel 4, stk. 7, sidste punktum, udtrykkeligt fastslår, at det tidsrum, i hvilket der består ret til godtgørelsen, ved anvendelse af artikel 5 i bilag VIII til vedtægten anses for tjenestetid, skyldes dette den særordning, som sidstnævnte bestemmelse hjemler til fordel for de tjenestemænd, der har mindre end 35 pensionsgivende tjenesteår i en alder af 60 år. Lovgiver har ønsket, at der ikke skal være nogen som helst tvivl vedrørende anvendelsen af denne særordning i tilfælde, hvor der sker endelig udtræden af tjenesten. Retten kan følgelig ikke tiltræde sagsøgtes modsætningsslutning herfra som støtte for det argument, at det tidsrum, i hvilket godtgørelsen udbetales, principielt kun giver mulighed for at erhverve nye pensionsgivende år, og i givet fald efter særordningen i artikel 5 i bilag VIII til vedtægten.

39 Det skal over for sagsøgtes argumentation yderligere anføres, at selv om sagsøgerens anciennitet ophørte med at stige, efter at han var udtrådt af tjenesten, hindrer dette ikke, at den forud fastsatte periode på et år, som omtales i vedtægtens artikel 77, stk. 2, fortsat løb. Forordningens artikel 4, stk. 7, omhandler nemlig ikke opnåelse af en forfremmelse, men erhvervelse af nye pensionsrettigheder.

40 Retten skal på dette sted i argumentationen bemærke, at den ovenfor givne fortolkning af de omtvistede regler er i overensstemmelse med forordningens formål, som er, i tjenestens interesse og for at opfylde de behov, som nye medlemsstaters tiltrædelse har medført, at yde visse pensionsfordele for at tilskynde tjenestemændene til at anmode om at blive omfattet af foranstaltningen vedrørende udtræden af tjenesten.

41 Henset til ovenstående betragtninger finder Retten, at det første anbringende bør lægges til grund, og at den anfægtede retsakt i det omfang, hvori sagsøgerens pension heri er fastsat under hensyntagen til grundlønnen i lønklasse B2, løntrin 8, bør annulleres.

42 Da den af sagsøgeren anfægtede retsakt annulleres, påhviler det sagsøgte i medfør af EØF-Traktatens artikel 176 at træffe de nødvendige foranstaltninger til opfyldelse af denne dom ved at fastsætte sagsøgerens alderspensionsrettigheder på ny i lyset af den fortolkning af forordningens artikel 4, stk. 7, der er givet ovenfor.

43 Desuden dømmes Kommissionen til at efterbetale sagsøgeren de beløb, som fremkommer ved at den nye fastsættelse af hans pensionsrettigheder, forhøjet med renter 8% som påstået og med virkning fra det enkelte beløbs forfaldstid.

Det andet anbringende om tilsidesættelse af omsorgspligten og af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning

44 Da den af sagsøgeren anfægtede retsakt annulleres, og Kommissionen dømmes til at efterbetale ham de beløb, som fremkommer ved den nye fastsættelse af hans pensionsrettigheder, forhøjet med morarenter, er sagsøgerens påstand om erstatning blevet uden genstand, hvilket han har anerkendt i replikken (punkt 24.2). Der skal derfor ikke træffes afgørelse herom i forbindelse med undersøgelsen af det andet anbringende.

Sagens omkostninger

45 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har tabt sagen, pålægges det den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling)

1) Kommissionens afgørelse af 1. august 1989 om fastsættelse af sagsøgerens alderspensionsrettigheder annulleres, for så vidt som pensionen herved blev beregnet på grundlag af grundlønnen for lønklasse B2, løntrin 8.

2) Kommissionen tilpligtes at efterbetale sagsøgeren det beløb, der fremkommer ved den nye fastsættelse af hans pensionsrettigheder, som Kommissionen skal foretage, med tillæg af morarenter 8% p. a. fra hver enkelt forfaldsdato.

3) Det findes ufornødent at tage stilling til de andre påstande.

4) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Vesterdorf Saggio Yeraris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. november 1991.

H. Jung
Justitssekretær

A. Saggio
Fungerende afdelingsformand